

תוכן העניינים

1.....מבוא

2-9.....סקירת ספרות

10.....סיכום

11.....ביבליוגרפיה

מבוא

בליל 4 בנובמבר 1995, בתום 'עצרת השלום' שנערכה בכיכר מלכי ישראל, ירה יגאל עמיר בראש ממשלת ישראל דאז, יצחק רבין, והרגו. רצח פוליטי זה, על רקע ההתנגדות למהלכים מדיניים שרבין יזם, נצרב בזכרון הלאומי של עם ישראל כאירוע טראומתי שרבים התקשו לעכלו. בני נוער רבים היו שותפים לאבל הכבד שעטף את המדינה ורבים ביטאו את כאבם במכתבים למשפחת רבין האבלה, בכתבות בעתוני בית-הספר, בביקורים תכופים במקום בו הרצח אירע ובדפוסי אבל שונים כמו הדלקת נרות בכיכר, ועל כן כונו 'נוער הנרות'.

מטרת עבודה זו היא לחקור את תופעת נוער הנרות בעיקר בהיבט החברתי. מאחר שרצח רבין הצמיח את הדור המכונה 'נוער הנרות' ונוער זה בחר גם להגדיר עצמו כזה והיה בעל התנהגויות מובחנות, הרי שאלו באופן טבעי ומתבקש עשויים להוביל לבחירות אידיאולוגיות ופרקטיות. אמנם נוער הנרות היה אז בגיל ההתבגרות אך לא ניתן היה להתעלם מהיקף התופעה ומשמעותה.

בעבודה זו אבחון את התגובות השונות לתופעת נוער הנרות, מהם היו מניעיו, מה היתה השפעתו של נוער הנרות, מה היו המשמעותיות התיאורטיות והמעשיות של התופעה ואתייחס לשאלה האם נוער הנרות עמד

בציפיות שיוחסו לו?

סקירת ספרות

"כל הלילה דלקו הנרות בכיכרות, והם ישבו ובכו, אחזו ידיים ושרו. הם כתבו דברי אהבה וגעגועים על הקירות ושלחו אלפי מכתבים למשפחת רבין. חוקרים, סוציולוגים ופסיכולוגים, חשבו אז בחורף של שנת 1995 שבעקבות הרצח, תעבור החברה הישראלית שינויים גדולים. כל הכיכרות מלאו בריח של נרות שעווה. "ילדי הנרות" קראו להם, וחשבו שזאת התחלה של דור חדש, שמתחיל בתנועה של מעורבות חברתית ושינוי. גם החוקרים היו בסערת רגשות גדולה, והכול קרה כל כך מהר: הרצח, טקסי הזיכרון, הנרות בכיכרות, המכתבים - שלא היה זמן לעמוד ולחשוב על משמעות הרגעים האלה. פרופסור ליבליך קראה מאות מכתבים שהגיעו למשפחת רבין. המכתבים מגלים שבני הנוער עברו הלאה רציני. הם לא השלימו עם המוות, כעסו על הרוצח והרגישו שהם נשארו לבד, בלי אבא, יתומים. בחלק מן המכתבים, שנשלחו למשפחת רבין תיארו בני הנוער את רגשותיהם בטקסים שהם קיימו אחרי הרצח".¹

"נוער הנרות מילא את הכיכרות, שר שירי שלום, הפריח בלונים לבנים אל השמים לזכרו של אדם, לזכרו של רעיון. מייד לאחר הרצח התפתחה במדינה תופעה של "דור נרות", שהוקצנה והוצגה באמצעי התקשורת כזרם חברתי של ממש, הנושא אמירה פוליטית, חברתית ותרבותית. "תנו לשמש לעלות, לבוקר להאיר" שר רבין בדקות חיו האחרונות, ואותו "דור נרות" שלאחר הרצח אימץ אל חזהו את השיר האופטימי, את החזון, וניצב אל מול האומה בעיניים אדומות וביקש שלום. התקשורת, כמו גם השמאל כולו, ראו בחגיגת השלום הזו את צמיחתו של דור חדש, דור המחונך לערכים של סובלנות, לאהבה. כמעט תחיתה של תנועת "נערי הפרחים". טרוטי עיניים, ממלמלים שירים רומנטיים על "האיש ההוא" ועל ה"ארץ האחרת" שאיננה, הפך הנוער הישראלי, מבלי שבכלל ביקש, להיות נוער הנרות דווקא הצעירים האלה, בתחילת החיים, בקונפליקטים הקשים של אהבה, של לימודים, של מריבות עם ההורים, דווקא בתקופה המסובכת הזו של התבגרות, של גילוי עצמי, של חקר הסביבה - דווקא עכשיו מצאו את הזמן לנטוש את הכל ולהראות למבוגרים ש"יש דרך אחרת". כך לפחות הציגה התקשורת את העניין".²

¹ ה. קובלינר, ש. חייט ו.ש. ישראלי, תמיד נר (ישראל, 2003) עמ' 91-92.

² ט. איתן, כיכר רבין תחנה אחרונה, (2001) אוחרז ב 9.12.14 מתוך <http://gogay.co.il/item.php?id=339>